

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У
РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ:
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених

26 лютого 2020 року
м. Київ

УДК 316.1
ББК 60.55

Редакційна колегія

Гаєвська О.Б., завідувач кафедри соціології, д.філос.н., професор
Артеменко С.Б., заступник завідувача кафедри соціології, к.соц.н., доцент
Єрескова Т.В., доцент кафедри соціології, к.соц.н., доцент
Чалюк Ю.О., к.екон.н., доцент кафедри соціології
Лисенок М.А., старший викладач кафедри соціології
Скидан М.І., фахівець із організації навчального процесу II категорії кафедри соціології

Упорядник

Адреса редакційної колегії: 03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

С88 Традиції та новації у розвитку сучасної соціологічної науки: дослідження молодих вчених [Електронний ресурс] : зб. матеріалів I Всеукр. наук.-практ. конф. Студентів, аспірантів та молодих учених (Київ, 26 лютого 2020 р.) – К. : КНЕУ, 2020 – 327 с.
ISBN 978-617-95013-0-2

У матеріалах II Всеукраїнської науково-практичної конференції розглядаються ряд пріоритетних питань щодо традицій та новацій соціологічної науки, а саме: соціальна взаємодія в умовах соціальних невизначеностей; стратегії розвитку соціологічної науки очима молодих вчених; традиції корпоративної соціальної відповідальності в Україні; соціологічна діагностика якості освітніх послуг; застосування оціночних технологій в соціологічних дослідженнях; традиції та новації в предметному полі спеціальних та галузевих соціологій (управління, освіта, молодь, культура, економіка, конфлікти, тощо); соціологічне забезпечення управлінської діяльності; вторинна зайнятість студентської молоді; ціннісні орієнтації сучасної молоді; розвиток і функціональна роль середнього класу в країнах світу; інтеграція вимушених переселенців у приймаючі громади: соціологічний вимір; практики соціального діалогу в Україні; соціальні та медіа-комунікації; соціологічний вимір підприємницької діяльності.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками. Усі матеріали подаються в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

УДК 316.1
ББК 60.55

Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено

ISBN 978-617-95013-0-2

© КНЕУ, 2020

Восводіна Інна Сергіївна

здобувач вищої освіти першого рівня (бакалаврського)

4 курсу Спеціальності: Соціальна робота

Мелітопольський державний

педагогічний університет імені Богдана

Хмельницького

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У БАГАТОДІТНІЙ СІМ'Ї

У матеріалах доповіді нами буде представлено позиції «за» та «проти» щодо виховного впливу сімей, які виховують більше двох дітей.

Позиція «за». Люди, які мають одну дитину, часто скаржаться, що втомлюються від спілкування з ним, від турбот тощо їм здається, що батьки, наприклад, п'яťох дітей повинні втомлюватися в п'ять разів більше. Але це зовсім не так.

По-перше, старші можуть допомагати батькам років з 5-6 дитина цілком здатний зайняти молодшого братика або сестричку 2-4 років. Багато дорослих втомлюються не стільки від дорослих турбот, скільки від необхідності грати з дітьми. Так, наприклад, батькам це нерідко психологічно важко, але в родині, де один малюк, нікуди не дінешся – дитині потрібно з кимгратися. А в багатодітній родині діти мають можливість взаємодіяти більш активно: старші грають з молодшими, допомагають їм одягатися, робити уроки, гуляють з ними, звільняючи мати від маси турбот.

По-друге, діти люблять наслідувати. Причому психологічно їм набагато легше наслідувати не дорослих, до яких дуже важко «дотягтися», а дітям старшого віку. Тому в багатодітних родинях молодші діти швидше набувають побутові вміння, навички спілкування, дуже багато засвоюють звичкою, між справою.

Багатодітна родина – це міні-соціум зі своїми внутрішніми законами: дитина в ній виявляється і в ролі старшого, і в ролі молодшого, постає завдання налагоджувати контакти з кожним членом сім'ї, спілкуватися з дітьми як своєю, так і протилежної статі, вчитися поступатися і наполягати на своєму, захищати свою думку, проявляти гнучкість тощо.

За умови правильного виховання діти з багатодітних сімей володіють більш мобільною психікою, стійкіші до стресів і адаптуються у будь-якому колективі набагато швидше.

По-третє, виховання у дітей почуття відповідальності у багатодітних родинях

відбувається абсолютно природно, в силу обставин. Інші ж сім'ї стикаються в даному питанні дуже серйозними труднощами.

По-четверте, на дітей з багатодітної родини припадає набагато більше навантаження. Наприклад, у родині, де одна дитина, мамі все набагато легше зробити самій, звідси нерідко інфантилізм і невміння дитини себе обслуговувати. А у багатодітній родині допомога матері – необхідна, і діти включаються у домашні справи, причому для них це все психологічно виправдано і, крім того, спільні справи об'єднують сім'ю. До того ж навички, які дитина отримує, допомагаючи матері по господарству, знадобляться також й у подальшому житті.

По-п'яте, саме у великій родині є всі необхідні умови для спадкоємності поколінь. У дітей поступово виробляються навички спілкування з братами і сестрами, потім, коли у старших – з'являються свої діти, і маленькі дядьки і тітки вчаться спілкуватися з племінниками, різниця у віці з якими може бути не так вже й велика. Так діти поступово піднімаючись зі сходинки на сходинку, самі доростають до ролі батьків.

Окрім цього варто підкреслити, що діти з багатодітних сімей краще підготовлені до шлюбу. Вони розуміють різницю чоловічої та жіночої психології, вміють йти на компроміс, дуже відповідальні, хлопчики не цураються «жіночої» роботи по дому, вміють залицятися за немовлятами.

У подібних умовах помилки попереднього покоління батьків враховуються і тому згладжуються. Такого не відбувається в родині з однією дитиною, де батьки не мають можливість враховувати свої помилки.

По-шосте, у багатодітній родині існує ефект маленького колективу. Якщо у родині одна-дві дитини, то швидко відбувається емоційне насичення дітей один одним, батькам доводиться щось вигадувати, гасити сварки і конфлікт.

У багатодітній же сім'ї виникає система різновікового дитячого колективу: у ній існує вікова ієрархія, старші керують молодшими тощо.

Наступним чином, проаналізуємо позицію «проти» відносно виховання у багатодітній сім'ї.

По-перше, у родині, де всього 1-2 дитини, батьки мають можливість уважно ставитися до будь-якого дитячого прояву і реагувати на нього відповідно. У багатодітній родині – майже неможливо виділити окремий час для спілкування з кожною дитиною вічнавч, а дітям для нормального розвитку дуже потрібна увага батьків.

По-друге, кількість відповідальності і домашніх обов'язків, покладених на дитину в багатодітній сім'ї, може стати приводом для того, щоб діти згодом дорікали батьків у тому, що їх «позбавили дитинства».

По-третє, стан здоров'я дітей і догляд за ними у таких сім'ях недостатні. Кожна багатодітна сім'я – це невеликий колектив, і якщо, приміром, одна дитина хворіє, то слідом за ним можуть захворіти й інші.

По-четверте, навіть у багатьох сім'ях, де одна– дві дитини, у дітей складаються конкурентні відносини, вони ревнують батьків один до одного тощо.

По п'яте, у дітей з багатодітної сім'ї часто буває занижена самооцінка, тому що вони сприймають себе як частину великого колективу і мало замислюються про цінності свого «я». У підлітковому віці це може обернутися гіперкомпенсацією: дитина почне самостверджуватися усіма можливими і неможливими способами, доводячи свою унікальність і неповторність.

І нарешті, навіть за наявності дуже великої квартири у великих сім'ях і дітям, і дорослим не вистачає самоти, можливості тихо посидіти, залишитися наодинці зі своїми справами і думками.

Навколо багатодітних матерів та їх дітей виникала й виникає досі зона соціального несхвалення, і навіть відторгнення. Багатодітні сім'ї часто розцінюються як соціальні утриманці, хоча на практиці пільги у них дуже скромні, саме багатодітні родини мають найбільш високий ризик опинитися серед бідних, оскільки розміри дитячих допомог ніяк не співвідносяться з рівнем життя.

Сумуючи вищевказане, варто підкреслити, що рівень соціально-економічного розвитку сім'ї, на наш погляд, не залежить від кількості дітей. Отже, у подальшому, нами заплановано детальне вивчення діяльності соціального педагога/ працівника з багатодітними сім'ями.

Наукове видання

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ: ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів
та молодих вчених
26 лютого 2020 року, м. Київ**

Видано в авторській редакції

Рекомендовано до друку 18.03.2020 р.

Формат 60×84/8
Друк. арк. 13, 6 д.а.

Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
03680, Україна, м. Київ, пр. Перемоги, 54/1
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №235 від 07.11.2000)
Тел./факс (044) 537-61-41; тел.(044) 537-61-44
E-mail: publish@kneu.kiev.ua